

An Bhruiséil, 13 Iúil 2026
(OR. en)

11876/26

AVIATION 117

NÓTA CLÚDAIGH

ó:	Ardrúnaí an Choimisiúin Eorpaigh, arna s(h)íniú ag Martine DEPREZ, Stiúrthóir
dáta a fuarthas:	13 Iúil 2026
chuig:	Thérèse BLANCHET, Ardrúnaí Chomhairle an Aontais Eorpaigh
Uimh. an doic. ón gCoim.:	COM(2026) 361 final
Ábhar:	TUARASCÁIL ÓN gCOIMISIÚN CHUIG PARLAIMINT NA hEORPA AGUS CHUIG AN gCOMHAIRLE TUARASCÁIL BHLIANTÚIL 2025 AR CHUR CHUN FEIDHME RIALACHÁN (CE) UIMH. 300/2008 MAIDIR LE RIALACHA COMHCHOITEANNA I RÉIMSE SLÁNDÁLA NA hEITLÍOCHTA SIBHIALTA

Gheobhaidh na toscaireachtaí i gceangal leis seo doiciméad COM(2026) 361 final.

Faoi iamh: COM(2026) 361 final

AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 13.7.2026
COM(2026) 361 final

**TUARASCÁIL ÓN gCOIMISIÚN CHUIG PARLAIMINT NA hEORPA AGUS
CHUIG AN gCOMHAIRLE**

**TUARASCÁIL BHLIANTÚIL 2025 AR CHUR CHUN FEIDHME RIALACHÁN (CE)
UIMH. 300/2008 MAIDIR LE RIALACHA COMHCHOITEANNA I RÉIMSE
SLÁNDÁLA NA hEITLÍOCHTA SIBHIALTA**

1. RÉAMHRÁ

De réir Airteagal 16 de Rialachán (CE) Uimh. 300/2008 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹, cuirfidh an Coimisiún tuarascáil faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa, na Comhairle agus na mBallstát gach bliain, á gcur ar an eolas maidir le cur i bhfeidhm an Rialacháin sin agus maidir lena thionchar ar shlándáil na heitlíochta a fheabhsú.

In 2025, lean ranna an Choimisiúin de chur chun feidhme na ngníomhaíochtaí a fógraíodh sa Doiciméad Inmheánach Oibre de chuid an Choimisiúin dar teideal ‘*Working towards an enhanced and more resilient aviation security policy: a stocktaking*’ [Ag obair i dtreo beartas slándála eitlíochta feabhsaithe agus níos athléimní: athbhreithniú]’ (SWD (2023) 37 final), agus béim á leagan ar an nuálaíocht, ar an teicneolaíocht, agus ar bhonn nua slándála eitlíochta.

2. TEAGMHAIS BHAGARTHA AGUS AN tIONCHAS

Rinne an Coimisiún, in éineacht leis na gníomhaireachtaí ábhartha, iarracht leanúnach chun faireachán a dhéanamh ar bhagairtí slándála ar earnáil na heitlíochta agus chun aghaidh a thabhairt orthu, lena n-áirítear bagairtí de chineál hibrídeach, in éineacht leis na Ballstáit agus le páirtithe leasmhara eile. Ba é an aidhm a bhí leis an iarracht sin bainistiú éifeachtach riosca a áirithiú. Chuige sin, d’ullmhaigh an Coimisiún leasú reachtach in 2025 chun sásra níos éifeachtúla a bhunú chun faisnéis a chomhroinnt maidir le tarluithe slándála eitlíochta.

2.1 Sceimhlitheoireacht agus bagairtí hibrídeacha

Leanann bagairt na sceimhlitheoireachta ar an Aontas Eorpach agus ar a Bhallstáit de bheith leanúnach, tá sí ag athrú agus ag éirí níos casta, agus is príomhthréithe di dílárú, éagsúlú idé-eolaíoch, agus spleáchas láidir ar éiceachórais dhigiteacha. Tá líonraí jiohadacha fós ar an mbagairt is marfaí, agus bíonn tionchar mór ag coinbhleachtaí leanúnacha sa Mheánoirthear ar a bhforás. An tráth céanna, chuir imeachtaí díchoibhsaitheacha inmheánacha agus seachtracha le géarú an radacaithe, chuir siad le teannas agus le deighilt shóisialta, rud a d’fhéadfadh a bheith ina chúis leis an sceimhlitheoireacht agus leis an antoisceachas foréigneach ar fud an Aontais. Tá ról lárnach ag ardáin dhigiteacha, rud a chumasaíonn radacú agus earcaíocht chomh maith le scaipeadh bolscaireachta. I dtimpeallacht atá níos díláraithe agus níos luainí, déanann gníomhaithe sceimhlitheoireachta agus gníomhaithe antoisceacha foréigneacha atá scaipthe ó chéile ceangal le chéile agus spreagann siad a chéile ar bhealaí nach bhfuil teoranta don idé-eolaíocht ná don chleamhnacht ghrúpa.

¹ Rialachán (CE) Uimh. 300/2008 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Márta 2008 maidir le rialacha comhchoiteanna i réimse slándála na heitlíochta sibhialta agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 2320/2002 (IO L 97, 9.4.2008, lch. 72).

Leathnaíodh tionchar na gcoinbhleachtaí sa Mheánoirthear chuig an spás bagartha hibridí trí leas a bhaint as insintí coinbhleachta i bhfeachtais bhréagaisnéise agus in iarrachtaí deighilte ar líne.

Tá an eitlíocht shibhialta fós ina sprioc ardphróifíle, agus meastar go dtiocfaidh forbairt ar bhagairtí agus ar dhúshláin, agus is dócha go dtiocfaidh méadú ar éagsúlacht *modí operandi* ionsaithe. Tugtar aird ar leith fós ar bhagairtí cos istigh agus ar an sceimhlitheoireacht ón tír istigh. Beidh deis i gcónaí ag sceimhlitheoirí trealamh de ghrád míleata atá níos sofaisticiúla a fháil i limistéir choinbhleachta.

Cé go raibh tionchar teoranta ag an gcogadh foghach atá Cónaidhm na Rúise a chur ar an Úcráin ar bhagairt na sceimhlitheoireachta agus ar an antoisceachas foréigneach san Aontas go dtí seo, tá bagairt hibrideach méadaithe ar shlándáil inmheánach an Aontais ann mar thoradh air, trí mhéadú ar bhréagaisnéis, ar chibirionsaithe, ar iarrachtaí chun an imirce a ionstraimiú, agus ar ghníomhaíochtaí sabaitéireachta in aghaidh bonneagar criticiúil.

2.2 Cibearshlándáil

2.2.1 Ginearálta

Tuairiscíodh thart ar 9 200 cibirtheagmhas in 2025 a rinne difear do gach catagóir páirtithe leasmhara eitlíochta ar fud an domhain². Áiríodh ar chineál na dteagmhas sin teagmhais bogearraí éirice, sárúithe ar shonraí, cur i mbaoil sa slabhra soláthair, gníomhaíocht arna spreagadh ag haiceálaithe cúise agus nochtaí sceite sonraí a bhí dírithe ar aerlínte, chomh maith le haerfoirt agus soláthraithe seirbhísí aerloingseoireachta. In 2025, chonacthas roinnt teagmhas a raibh tionchar suntasach acu ar shlabhra soláthair na heitlíochta, go háirithe an t-ionsaí ar thimpeallacht córais ilúsáideoirí (MUSE) Collins Aerospace a rinne difear d'aerfoirt mhóra iomadúla³ san Eoraip.

Cé gurb í an chibearchoireacht an phríomhbhagairt go fóill, tá gné gheopholaitiúil na gcibearbhagairtí ag éirí níos suntasaí. Leanann na coinbhleachtaí leanúnacha san Úcráin agus sa Mheánoirthear de bheith ag cur le gníomhaíochtaí haiceálaithe cúise go fóill, agus ionsaithe diúltaithe seirbhíse dáilte á ndíriú go díréireach ar aerfoirt mar gheall ar a n-infheictheacht shiombalach. Tá úsáid IS ag gníomhaithe cibearbhagairtí ag éirí níos soiléire freisin.

Chun tacú le cur chun feidhme comhleanúnach agus comhchuibhithe chreat cibearshlándála an Aontais ar fud réimse na heitlíochta, dhírigh na hiarrachtaí in 2025 ar an gcomhsheasmhacht uasta idir rialacha cothrománacha agus earnála. Leis sin,

² Tuarascáil EUROCONTROL/EATM-CERT 2026 maidir leis an gcibearspás san eitlíocht.

³ Mar thoradh air sin, bhí ar na haerfoirt sin dul i muinín próiseáil láimhe, rud a d'fhág go raibh scuainí fada, moilleanna agus cealuithe ann. Léiríonn an teagmhas an chaoi ar féidir le córais chriticiúla TF eitlíochta éaradh seirbhíse ar mhórsála a fhulaingt agus éifeachtaí iarmhartacha tapa aige sin ar fud líonra eitilte na hEorpa.

d'fhonn éifeachtacht a fheabhsú, dúbailt a sheachaint agus an t-ualach ar oibreoirí agus ar riaracháin a laghdú.

Chuir an Foghrúpa um Chibearshlándaíl Eitlíochta a bunaíodh i mí Feabhra 2024 doiciméad tagartha neamhcheangailteach i gcrích in 2025, arna bhailíochtú ag an nGrúpa Comhair maidir le Slándáil Gréasáin agus Faisnéise, chun tacú le cur chun feidhme comhleanúnach comhchuibhithe chreat cibearshlándála an Aontais ar fud réimse na heitlíochta.

2.2.2 Measúnú riosca ar threalamh braite

I gcomhar le húdaráis slándála eitlíochta agus chustaim na mBallstát, rinne an Coimisiún measúnú riosca ar threalamh braite, lena n-áirítear trealamh scagtha eitlíochta, faoi Airteagal 22 den Dara Treoir NIS. An measúnú riosca a chuirtear i bhfeidhm maidir le trealamh braite a úsáideann bogearraí agus/nó atá nasctha le córais TFC, a úsáidtear ar fud na gcustam, na n-údarás teorann, na n-aerfort, na gcalafort agus na bpointí rialaithe teorann.

Léirítear sna torthaí cleachtais náisiúnta ilroinnte, spleáchas mór ar sholáthróirí neamh-AE, agus leochaileachtaí móra a bhaineann le cianchothabháil agus easpa prótacal slándála comhchuibhithe. Sainaithnítear 13 chás riosca sa mheasúnú, agus is iad seo a leanas na rioscaí is mó: róspleáchas ar mhonaróirí aonair nó teoranta (gaibhniú díoltóirí, soláthróirí ardriosca); rochtain údaráithe/neamhúdaráithe le linn cothabhála nó suiteála (lena n-áirítear go cianda); trealamh lena gcuirtear bogearraí mailíseacha i mbaol, sláine sonraí, agus córais nasctha. Tagann méadú ar rioscaí i dtimpeallachtaí idirnasctha (aerfoirt, calafoirt, Mol Sonraí Custaim an Aontais).

2.3 Dróin

Tá a bhfuil i ndán do gheilleagar agus do shochaí an Aontais faoi thionchar na ndrón, agus tá iarmhairtí forleathana aige sin don iompar, don trádáil agus do sheirbhísí. De réir mar a thagann méadú orthu agus de réir mar a théann a gcumais theicneolaíocha chun cinn, lena n-áirítear feabhsuithe ar luas, lúfaireacht, raon, acmhainneacht pálasta, agus beachtas braiteora, chomh maith le comhtháthú na hIntleachta Saorga, tá sé fíor-riachtanach aitheantas a thabhairt don acmhainneacht a bhaineann lena mí-úsáid. Chun leas a bhaint as tairbhí na ndrón agus as a n-úsáidí dlisteanacha dleathacha, tá sé ríthábhachtach, dá bhrí sin, aghaidh a thabhairt ar na bagairtí a bhaineann leo ó thaobh gníomhaíochtaí neamhdhleathacha, neamhrialta nó mailíseacha de, agus na rioscaí sin a mhaolú.

Is dúshlán ar leith é teagmhais a bhaineann le dróin de thionscnamh anaithnid gar do bhonneagar, lena n-áirítear aerfoirt, d'ullmhacht agus do chumas an Aontais teagmhais amach anseo a chosc⁴. Is cúis inní é dróin a bheith gar do limistéir íogaire freisin maidir le

⁴ In 2025, tuairiscíodh gur cuireadh oibríochtaí eiltile ar fionraí mar gheall ar dhróin, mar shampla i gCóbanhávan, in München, i mBeirlín agus sa Bhruiséil.

spiaireacht, rud a mhéadaíonn leibhéal an teannais slándála. Mar fhreagairt air sin, tá Plean Gníomhaíochta um Shlándáil Dróin agus Slándáil Frith-Dhrón á fhorbairt ag an gCoimisiún in 2025, arb é is aidhm dó an cur chuige maidir le freagairt ar bhrath agus cosc a neartú chun na bagairtí a bhaineann le dróin a mhaolú agus chun ullmhacht an Aontais freagairt ar theagmhais a fheabhsú.

3. MEASÚNUITHE RIOSCA

3.1 Limistéir Choinbhleachta

Lean Córas Foláirimh an Aontais maidir le Limistéir Choinbhleachta de mheasúnuithe riosca ráithiúla rialta a dhéanamh, faoi stiúir Ghrúpa AE measúnaithe ar an riosca i ndáil leis an tslándáil eitlíochta, ina bhfuil Ballstáit an Aontais, Lárionad Faisnéise agus Staide AE, agus GSEE. Is é is cuspóir don chóras comhroinnt measúnuithe riosca a bhaineann le limistéir choinbhleachta a dhéanann difear d'eitlíocht shibhialta an Aontais a éascú go tráthúil, rud a chumasóidh maolú éifeachtach riosca. Tionóltar cruinnithe *ad hoc* de réir mar is gá chun aghaidh a thabhairt ar ábhair phráinneacha.

Thionóil an grúpa ceithre chruinniú ráithiúla in 2025 agus cúig chruinniú phráinneacha *ad hoc*. Tionóladh ceithre chruinniú ullmhúcháin le comhlachais aerlínte agus aerlínte de chuid an Aontais. Mar thoradh air sin, eisíodh dhá Fheasachán faisnéise maidir le Limistéir Choinbhleachta de chuid GSEE, tarraingíodh siar ceithre Fheasachán faisnéise maidir le Limistéir Choinbhleachta de chuid GSEE agus tugadh na cinn eile cothrom le dáta⁵.

Le próiseas comhtháite measúnaithe riosca slándála eitlíochta an Aontais, cuireadh cumas measúnaithe rioscaí ar fáil freisin agus tacaíodh leis an bpróiseas cinnteoireachta (maolú riosca) le haghaidh slándáil aerlasta agus caighdeáin slándála eitlíochta.

4. AN CREAT REACHTACH AGUS UIRLISÍ FORLÍONTACHA

4.1 An Creat Reachtach

Is sprioc an-tarraingteach fós í an eitlíocht shibhialta do ghníomhaithe naimhdeacha agus ní mór bearta cosanta comhréireacha, rioscabhunaithe a chur chun feidhme chun dul i ngleic leis an mbagairt sin. Dá bhrí sin, bíonn an Coimisiún agus na Ballstáit de shíor ag coigeartú na mbearta maolaithe chun an leibhéal is airde slándála a bhaint amach agus éifeachtaí díobhálacha ar oibríochtaí á n-íoslaghdú an tráth céanna.

Leasíodh Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2015/1998 i mí na Bealtaine 2025 le Rialachán Cur Chun Feidhme (AE) 2025/920⁶. Leis an dara ceann, tugadh isteach leasuithe chun na bearta mionsonraithe le haghaidh chur chun feidhme na

⁵ <https://www.easa.europa.eu/en/domains/air-operations/czibs>

⁶ Chun mionsonraí a fháil, féach Iarscríbhinn 2.

mbunchaighdeán coiteann i réimse na slándála aerlasta agus aerphoist a neartú, chun athléimneacht a fheabhsú agus maolú leordhóthanach ar bhagairtí nua a áirithiú. Ba é an cuspóir a bhí ann cosc agus brath gairis phléascacha seiftithe agus gairis loisneacha seiftithe a mhéadú trí bhearta a chur chun feidhme lena bhfeabhsaítear infheictheacht na faisnéise agus na sonraí a bhaineann leis an aerlasta agus leis an aerphost atá á loingsiú d'aer, inniúlachtaí agus scileanna pearsanra slándála a neartú, chomh maith le deighilt tráchtearraí áirithe a áirithiú le linn an ghlactha sula luchtáitear ar bord an aerárthaigh iad.

Tugadh isteach modhnuithe freisin ar bhearta slándála eitlíochta i réimsí na hoiliúna, dheimhniú agus athdheimhniú pearsanra slándála agus maidir le gnáththástáil trealamh slándála. Baineadh roinnt aerfort ⁷ den liosta de thríú tíortha a aithnítear mar thíortha a chuireann caighdeáin slándála i bhfeidhm atá coibhéiseach leis na bunchaighdeáin chomhchoiteanna maidir le slándáil eitlíochta.

4.2 Bunachar sonraí an Aontais maidir le slándáil an tslabhra soláthair

Is é bunachar sonraí an Aontais⁸ maidir le slándáil an tslabhra soláthair an t-aon uirlis dhlíthiúil amháin atá ar fáil le haghaidh comhairliúcháin nuair a ghlactar le coinsíneachtaí ó ghníomhaire rialáilte eile nó ó choinsíneoir aitheanta. Áirítear sa bhunachar sonraí céanna liosta den trealamh slándála eitlíochta formheasta ar a bhfuil an mharcáil 'Stampa AE'.

I ndeireadh 2025, bhí thart ar 40 000 taifead sa bhunachar sonraí maidir le gníomhairí rialáilte, coinsíneoirí aitheanta, soláthróirí aitheanta soláthairtí aerfoirt, bailíochtóirí neamhspleacha, aerlínte ACC3, soláthróirí rialáilte, gníomhairí rialáilte agus coinsíneoirí aitheanta tríú tíortha, trealamh slándála, aerfoirt agus úsáideoirí. Ba é 99,95 % a ráta infhaighteachta, rud a chiallaíonn nach raibh sé inrochtana ar feadh níos lú ná 4 uair san iomlán le linn na bliana 2025.

4.3 Réamhfhaisnéis Lasta Réamhluchtaithe

Ní mór d'oibreoirí eacnamaíocha atá freagrach as coinsíneachtaí a thabhairt isteach d'aer i gcríoch chustaim an Aontais (mar cheann scríbe nó mar áit idirthurais) ó thríú tíortha d'aer réamhfhaisnéis lasta a chur isteach go leictreonach chuig custaim an Aontais. Déanann údarais chustaim an chéad phointe iontrála san Aontas anailís ar na sonraí sin chun críoch slándála eitlíochta sibhialta trí úsáid a bhaint as an gcóras nua rialaithe allmhairí (CRA2).

D'fhéadfadh sé go n-éileofaí le toradh anailíse riosca na Réamhfhaisnéise Lasta Réamhluchtaithe go gcuirfí bearta maolaithe sonracha slándála eitlíochta chun feidhme, lena n-áirítear an fhéidearthacht go dtabharfaí ordú nó tarchur 'gan luchtú a dhéanamh'. Ní mór d'oibreoirí eacnamaíocha atá páirteach i slabhra soláthair isteach an Aontais na

⁷ Aerfort Kangerlussuaq sa Ghraonlainn, in aerfoirt Gheansaí, Oileán Mhanann agus Gheirsí sa Ríocht Aontaithe agus in aerfort Ben Gurion in Iosrael.

⁸ <https://ksda.ec.europa.eu/>

beartha sin a chur i bhfeidhm sula luchtáítear an choinsíneacht ar bord eitilte atá ag triall ar an Aontas.

In 2025 taifeadadh thart ar 146 mhiliún comhdú Réamhfhaisnéise Lasta Réamhluchtaithe. Mar thoradh orthu sin, eisíodh thart ar 990 iarraidh ar scagadh, ach ní raibh aon iarraidh ar ‘gan luchtú a dhéanamh’ ann. Bhain an chuid is mó díobh sin le mearsheoladh, agus aerlasta poist agus aerlasta ginearálta ina dhiaidh sin.

5. CIGIREACHTAÍ AGUS GNÍOMHAÍOCHTAÍ EILE FAIREACHÁIN AR CHOMHLÍONTACTH

5.1 Ginearálta

Is é is aidhm do Rialachán (CE) Uimh. 300/2008 cosc a chur le cur isteach neamhdhleathach ar eitlíocht sibhialta chun daoine agus earraí a chosaint. Cé go gceanglaítear leis an Rialachán sin ar na Ballstáit faireachán tráthrialta a dhéanamh ar chomhlíontacht cur chun feidhme na mbunchaighdeán coiteann maidir le slándáil eitlíochta ag na haerfoirt, ag na haeriompróirí agus ag na heintitis eile agus a áirithiú go mbraitear agus go gceartaítear cásanna de neamhchomhlíonadh go tapa, is é an ról a thugann an reachtóir don Choimisiún faireachán a dhéanamh ar chur chun feidhme éifeachtach an cheanglais dhlíthiúil sin ag Ballstáit an Aontais/LEE⁹.

Le hAirteagal 15 de Rialachán (CE) Uimh. 300/2008, ceanglaítear ar an gCoimisiún cigireachtaí a dhéanamh agus, de réir mar is iomchuí, moltaí a dhéanamh chun feabhas a chur ar an tslándáil eitlíochta. Chun an cuspóir faireacháin sin a chomhlíonadh, cumhdaítear le córas formhaoirseachta an Choimisiúin gníomhaíochtaí na mBallstát chun clár náisiúnta éifeachtach um shlándáil eitlíochta sibhialta agus clár náisiúnta éifeachtach um rialú cáilíochta ar shlándáil eitlíochta a bhunú, a choinneáil ar bun agus a chur i bhfeidhm.

Chuige sin, feidhmíonn an Coimisiún córas faireacháin dhá shraith ar chomhlíontacht, i.e. a chigireachtaí féin a chomhlánaítear leis an measúnú ar thuarascálacha bliantúla na mBallstát ar ghníomhaíochtaí náisiúnta faireacháin.

Ó bhí 2010 ann, tá an ráta comhlíontachta a shainaithnítear le linn chigireachtaí an Choimisiúin cobhsaí, ag thart ar 80 %. Mar sin féin, d’fhéadfaí feabhas a chur ar chur chun feidhme éifeachtach roinnt beart agus tá gá le hiarrachtaí leanúnacha ó pháirtithe leasmhara an tionscail, ó na húdaráis iomchuí agus ón gCoimisiún.

⁹ An Limistéar Eorpach Eacnamaíoch: 27 mBallstát den Aontas Eorpach, an Iorua, an Íoslainn agus an Eilvéis. Is é Údarás Faireacháin CSTE atá freagrach as cigireachtaí slándála eitlíochta a dhéanamh san Iorua agus san Íoslainn. Déanann an Coimisiún cigireachtaí slándála eitlíochta san Eilvéis bunaithe ar chomhaontú déthaobhach.

5.2 Minicíocht agus raon feidhme na gcigireachtaí

Déanann an Coimisiún cigireachtaí ar riaracháin slándála eitlíochta na mBallstát (na ‘húdaráis iomchuí’ de réir mar a shainmhínítear in Airteagal 9 de Rialachán (CE) Uimh. 300/2008) agus ar aerfoirt, ar oibreoirí agus ar eintitis a chuireann caighdeáin slándála eitlíochta i bhfeidhm freisin.

Leagtar amach líon, minicíocht agus raon feidhme na gcigireachtaí sin i straitéis Ard-Stiúrtóireacht na Soghluaisteachta agus an Iompair (AS MOVE) maidir le faireachán a dhéanamh ar chur chun feidhme chaighdeáin slándála eitlíochta an Aontais. Cuirtear san áireamh inti leibhéal na gníomhaíochta eitlíochta i ngach Ballstát, sampla ionadaíoch ar an gcineál oibríochtaí aerfoirt, leibhéal a gcomhlíontachta maidir le cur chun feidhme na rialachán slándála eitlíochta, torthaí ó na cigireachtaí a rinne an Coimisiún roimhe seo, measúnuithe ar thuarascálacha náisiúnta bliantúla ar rialú cáilíochta, teagmhais slándála (‘gníomhartha cur isteach neamhdhleathaigh’), leibhéal bhagartha agus fachtóirí agus measúnuithe eile.

Chun ráthaíochtaí leordhóthanacha a thabhairt don Choimisiún maidir le leibhéal comhlíontachta na mBallstát, úsáidtear cur chuige faireacháin ilbhliantúil. Mar sin, faightear fianaise maidir le cur i bhfeidhm Rialachán (CE) Uimh. 300/2008 agus na reachtaíochta cur chun feidhme a ghabhann leis ag gach Ballstát de réir timthriall 2 bhliain, trí bhíthin cigireacht ar a údarás iomchuí nó cigireacht ag ceann amháin dá aerfort ar a laghad.

Ina theannta sin, faightear fianaise ar chur i bhfeidhm na mbunchaighdeán comhehoiteann maidir leis an tslándáil eitlíochta de réir timthriall 5 bliana trí 15 %, ar a laghad, d’aerfoirt uile an Aontais a thagann faoi Rialachán (CE) Uimh. 300/2008 a roghnú, lena n-áirítear an t-aerfort is mó i dtéarmaí an líon paisinéirí i ngach Ballstát. Na cigireachtaí a dhéanann an Coimisiún ag aerfoirt roghnaithe, is táscaire láidir iad ar an leibhéal foriomlán comhlíontachta i ngach Ballstát.

5.3 Nósanna imeachta agus modheolaíocht le haghaidh cigireachtaí

Le Rialachán (AE) Uimh. 72/2010 ón gCoimisiún¹⁰, leagtar síos na nósanna imeachta um chigireachtaí an Choimisiúin a dhéanamh i réimse na slándála eitlíochta. Áirítear leis sin, *inter alia*, forálacha maidir le cáilíocht agus cumhachtaí chigirí an Choimisiúin¹¹.

Forbraíodh an mhodheolaíocht a úsáidtear chun na cigireachtaí a dhéanamh i ndlúthchomhar le húdaráis slándála eitlíochta na mBallstát agus tá sí bunaithe ar chur chun feidhme éifeachtach na mbeart slándála a fhíorú.

¹⁰ Rialachán (AE) Uimh. 72/2010 ón gCoimisiún an 26 Eanáir 2010 lena leagtar síos nósanna imeachta um chigireachtaí de chuid an Choimisiúin a dhéanamh i réimse na slándála eitlíochta (IO L 23, 27.1.2010, lch. 1).

¹¹ Féach Airteagail 4 agus 5.

5.4 Cigireachtaí a rinne an Coimisiún

Bhí foireann ghníomhach de sheachtar cigirí slándála eitleochta lánaimseartha ag an gCoimisiún, agus ag tacú leis an bhfoireann sin bhí buíon de thart ar 70 iniúcháir náisiúnta a d'ainmnigh na Ballstáit agus a cháiligh chun páirt a ghlacadh i gcigireachtaí an Choimisiúin.

Trí pháirt a thabhairt d'iniúcháirí náisiúnta i gcigireachtaí an Choimisiúin, cuirtear le córas athbhreithnithe piaraí freisin agus d'fhéadfaí modheolaíochtaí agus dea-chleachtais a scaipeadh ó Bhallstát go chéile agus ar fud na dtíortha comhlachaithe¹².

D'eagraigh an Coimisiún cruinniú agus oiliúint bhliantúil le haghaidh cigirí náisiúnta na slándála eitleochta i mí Dheireadh Fómhair 2025, chun aiseolas ó chigireachtaí a thabhairt do na Ballstáit, trédhearcacht a chur chun cinn agus modheolaíochtaí faireacháin ar chomhlíontacht a chomhchuihbhiú.

5.4.1 Cigireachtaí ar údarais náisiúnta iomchuí

Is é is aidhm do na cigireachtaí ar údarais iomchuí a fhíorú an bhfuil na huirisí is gá ag na Ballstáit – lena n-áirítear clár náisiúnta um rialú cáilíochta, údarás dlíthiúil agus acmhainní iomchuí – chun bheith in ann reachtaíocht slándála eitleochta an Aontais a chur chun feidhme go leormhaith. Mar pháirt dá sheachtú timthriall de chigireachtaí ar na húdarais iomchuí, rinne an Coimisiún cigireacht ar 7 mBallstát le linn 2025.

Choinnigh na Ballstáit a ndearnadh cigireacht orthu in 2025 a gcláir náisiúnta um shlándáil eitleochta i gcomhréir le hathruithe reachtacha. Fuarthas amach freisin go raibh formhór na gclár náisiúnta um rialú cáilíochta ailínithe go hiomlán le Rialachán (AE) Uimh. 18/2010 ón gCoimisiún. I ngach Ballstát, tugadh faoi deara go raibh dúshláin áirithe roimh aerfoirt, aeriompróirí agus eintitis a bhfuil freagrachtaí slándála orthu maidir le cláir shlándála a thabhairt cothrom le dáta agus a choinneáil ar bun i gcomhréir le reachtaíocht an Aontais agus leis na cláir náisiúnta um shlándáil eitleochta, agus maidir le faireachán a dhéanamh orthu freisin.

Ceanglais maidir le hearcaíocht, oiliúint, formheas nó/agus deimhniú, cáilíocht teagascóirí agus bailíochtóirí neamhspleácha nuair is infheidhme, rinneadh iad a thrasú den chuid is mó i gcláir oiliúna náisiúnta na mBallstát a ndearnadh cigireacht orthu. Mar sin féin, d'fhéadfaí feabhas a chur fós ar chaighdeánú deimhniúcháin agus athdheimhniúcháin oibreoirí x-ghathaithe.

I roinnt Ballstát, níor urramaigh an t-údarás iomchuí i gcónaí na minicíochtaí agus na raonta feidhme atá bunaithe maidir le faireachán a dhéanamh ar aerfoirt, ar aeriompróirí agus ar roinnt eintiteas a bhfuil freagrachtaí slándála orthu. Ina theannta sin, i gcásanna áirithe, ní dhearnadh go leor tástálacha i ngach réimse riachtanach. Ina theannta sin, shainaithin an Coimisiún freisin gur gá feabhas a chur ar chur chun feidhme na

¹² Féach Iarscríbhinn 1 le haghaidh achoimre ar ghníomhaíochtaí faireacháin ar chomhlíontacht uile an Choimisiúin agus Údarás Faireacháin CSTE a rinneadh in 2025.

modheolaíochta is gá le haghaidh na gcigireachtaí, i réimsí amhail tuairisciú ar fhaireachán náisiúnta ar chomhlíonadh, comhchuibhiú tuairisciú na dtorthaí tástála, bearta slándála atá nasctha go díreach¹³ agus a chumhdaítear le linn na gcigireachtaí agus aicmiú an chomhlíonta.

Thug na Ballstáit uile na cumhachtaí forfheidhmiúcháin is gá dá n-údaráis iomchuí chun faireachán a dhéanamh ar cheanglais uile Rialachán (CE) Uimh. 300/2008 agus a ghníomhartha cur chun feidhme agus chun iad a fhorfheidhmiú agus d'áirithigh an chuid is mó díobh go raibh líon leordhóthanach iniúcháirí ar fáil chun gníomhaíochtaí faireacháin ar chomhlíonadh a dhéanamh. Ar deireadh, léiríodh le fíoruithe aerfoirt ar an láthair go bhféadfaí tuilleadh feabhais a chur ar éifeachtacht na ngníomhaíochtaí faireacháin náisiúnta i ngach Ballstát a ndearnadh cigireacht orthu.

5.4.2 Cigireachtaí tosaigh ag aerfoirt

In 2025, rinne an Coimisiún 12 chigireacht tosaigh ar aerfoirt a raibh sé d'aidhm acu a fhíorú an ndéanann an t-údarás iomchuí faireachán leormhaith ar chur chun feidhme éifeachtach na mbeart slándála eitlíochta agus an bhfuil siad in ann easnaimh a d'fhéadfadh a bheith ann a bhrath agus a cheartú go tapa. Ní mór aon easnamh a shainaithníonn cigirí an Choimisiúin a cheartú laistigh de thréimhse ama a leagtar síos. Roinntear na tuarascálacha cigireachta idir na Ballstáit.

Tar éis an 16ú bliain de Rialachán (CE) Uimh. 300/2008 a chur chun feidhme, léirítear na hiarrachtaí a rinne údaráis iomchuí agus an tionscal i dtorthaí na cigireachta. Leantar d'fhormhór na gceanglas slándála a chur i bhfeidhm mar is ceart. Mar sin féin, leagadh béim sna cigireachtaí ar réimsí inar féidir tuilleadh feabhais a bhaint amach fós. Áirítear orthu sin rialú rochtana, scagadh, cibearshlándaíl, cuardaigh slándála aerárthaí, rialuithe slándála le haghaidh soláthairtí, chomh maith le cur chun feidhme próiseas a bhaineann le deimhniúchán.

5.4.3 Cigireachtaí leantacha

I gcomhréir le hAirteagal 13 de Rialachán (AE) Uimh. 72/2010, déanann an Coimisiún líon teoranta cigireachtaí leantacha go tráthrialta. Déantar cigireachtaí den sórt sin a sceidealú nuair a shainaithnítear roinnt easnaimh thromchúiseacha le linn na cigireachta tosaigh, ach déantar iad ar bhonn randamach freisin chun a fhíorú go bhfuil na cumhachtaí is gá ag na húdaráis iomchuí chun ceartú easnamh a éileamh laistigh de thréimhsí ama a leagtar síos. In 2025, ní dhearnadh aon chigireacht leantach.

¹³ Dhá cheanglas nó níos mó atá comhtháite chomh dlúth sin nach féidir éifeachtacht ceanglais amháin a mheasúnú go leordhóthanach gan na ceanglais eile a mheas.

5.5 Measúnuithe ar thuarascálacha bliantúla na mBallstát ar rialú cáilíochta

Le pointe 18 den Iarscríbhinn a ghabhann le Rialachán (CE) Uimh. 300/2008, ceanglaítear ar na Ballstáit tuarascáil a chur faoi bhráid an Choimisiúin gach bliain maidir leis na bearta a glacadh chun a n-oibleagáidí a chomhlíonadh agus maidir le staid na slándála eitlíochta ag a n-aerfoirt.

Leis an measúnú ar na tuarascálacha sin, chomh maith lena chigireachtaí tráthrialta féin, cuirtear uirlis ar fáil don Choimisiún chun súil ghéar a choinneáil ar chur chun feidhme na mbeart náisiúnta um rialú cáilíochta. Dá réir sin, is féidir easnaimh i ngach Ballstát a bhrath agus a cheartú go tapa.

Áirítear sa mheasúnú anailís ar fhaireachán tráthrialta ar aerfoirt, ar aeriompróirí agus ar eintitis eile a bhfuil freagrachtaí slándála eitlíochta orthu, chomh maith leis an am a chaith na hiniúcháirí ar an láthair, raon feidhme agus minicíochtaí meascáin oiriúnaigh de ghníomhaíochtaí faireacháin ar chomhlíontacht, leibhéil náisiúnta chomhlíontachta, gníomhaíochtaí leantacha agus úsáid cumhachtaí forfheidhmiúcháin.

Tá cáilíocht na dtuarascálacha bliantúla agus na faisnéise a sholáthraíonn na Ballstáit fós seasmhach agus baineadh amach tuilleadh comhchuibhithe le linn 2025.

Cuireadh meastóireacht chuimsitheach fhoirmiúil chuig na Ballstáit, inar cuireadh i dtábhacht, nuair ba ghá, moltaí maidir leis an gcaoi a bhféadfaí feabhas a chur ar na hiarrachtaí náisiúnta nó an gcaoi a bhféadfaí iad a oiriúnú ar bhealach níos fearr.

5.6 Measúnuithe ar aerfoirt tríú tíortha

Déanann an Coimisiún measúnuithe i gcomhthéacs socruithe i dtaca le rialú slándála aonair idir an tAontas Eorpach agus tríú tíortha. Is é is cuspóir dó a dheimhniú go bhfuil bearta slándála áirithe fós á gcur chun feidhme ar chaighdeán coibhéiseach le cur chun feidhme reachtaíocht slándála eitlíochta an Aontais. In 2025, rinneadh trí mheasúnú, faoi seach, sna Stáit Aontaithe, in Oileáin Fharó agus sa Ríocht Aontaithe.

5.7 Cásanna Airteagal 15 agus imeachtaí breithiúnacha

I gcás na n-easnamh a shainaithnítear i gcur chun feidhme beart slándála ag aerfort, má tá siad tromchúiseach go leor chun tionchar mór a bheith acu ar leibhéal foriomlán na slándála eitlíochta sibhialta san Aontas, gníomhachtóidh an Coimisiún Airteagal 15 de Rialachán (AE) Uimh. 72/2010. Ciallaíonn sé sin go gcuirtear údaráis iomchuí na mBallstát uile ar an eolas faoin gcás, agus go gcaithfear le heitiltí a thagann ón aerfort faoi réir Airteagal 15 mar eitiltí a thagann ó thríú tír, rud a fhágann go bhfuil oibleagáid ar na haerfoirt ghlactha bearta slándála cúiteacha a chur chun feidhme i leith paisinéirí traschuir a thagann isteach agus a mbagáiste, chomh maith leis an aerárthach ar ar tháinig siad isteach. Níor tionscnaíodh cás den sórt sin in 2025.

Tá an deis ag an gCoimisiún freisin imeachtaí um shárú a thionscnamh i gcomhréir le hAirteagal 258 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, go háirithe i gcásanna

nach gceartaítear easnaimh ar feadh tréimhse fhada nó go dtarlaíonn siad arís. In 2025, níor seoladh imeachtaí den sórt sin.

6. IDIRPHLÉ IDIRNÁISIÚNTA

6.1 Ginearálta

Lean an Coimisiún dá rannchuidiú le slándáil eitlíochta dhomhanda trí theagmháil a dhéanamh le comhlachtaí idirnáisiúnta, amhail an Eagraíocht Eitlíochta Sibhialta Idirnáisiúnta (EESI) agus an Chomhdháil Eorpach um Eitlíocht Shibhialta (ECAC), agus trína bheith ag obair go dlúth leis na Ballstáit chun seasaimh chomhordaithe an Aontais a áirithiú. Tionóladh idirphlé freisin le príomh-chomhpháirtithe atá ar aon intinn leis, amhail an Ríocht Aontaithe, na Stáit Aontaithe, Ceanada, an Astráil agus Singeapór.

6.2 Comhlachtaí idirnáisiúnta

Ghlac an tAontas páirt ghníomhach, i gcáil breathnóra, i gcruinniú bliantúil Phainéal Slándála Eitlíochta EESI (AVSECP/36) a tionóladh ón 7 go dtí an 11 Aibreán 2025 chomh maith leis an gceathrú cruinniú den Phainéal Cibeairshlándála EESI (CYSECP/3), a tionóladh ón 2 go dtí an 6 Meitheamh 2025.

Léirigh torthaí an 42ú Tionól de chuid EESI (an 23 Meán Fómhair - an 3 Deireadh Fómhair 2025) maidir le cúrsaí slándála, cibeairshlándála agus limistéar coinbhleachta cuspoirí sonraithe an Aontais. Áiríodh orthu sin Rún nua ón Tionól maidir le Limistéir Choinbhleachta; rún athbhreithnithe maidir le slándáil eitlíochta ina dtagraítear do bhagairtí atá ag teacht chun cinn, lena n-áirítear bagairtí ó ghníomhaithe sofaisticiúla, agus iarraidh go ndéanfaí iarrachtaí níos déine chun an t-aerlasta agus an córas poist a dhaingniú; rún athbhreithnithe maidir leis an gcibeairshlándáil lena dtugtar aghaidh ar chibearbhagairtí agus lena gcuirtear i dtábhacht an gá atá ann aghaidh a thabhairt ar chibir-rioscaí ar bhealach iomlánaíoch; agus formhuiniú Tionóil ar an togra ón nGrúpa Eorpach maidir le Comhdháil Ardleibhéil um Shlándáil Eitlíochta a eagrú.

6.3 Tríú tíortha

Agus Airteagal 435 den Chomhaontú Trádála agus Comhair idir an tAontas Eorpach agus an Ríocht Aontaithe á chur i bhfeidhm, áirithítear comhar maidir le cúrsaí slándála eitlíochta, malartú faisnéise, dea-chleachtas a phlé agus a chomhroinnt agus socruithe comhair idir saineolaithe teicniúla a fhorbairt. Tionóladh an 6ú Cruinniú Comhair Slándála Eitlíochta idir an tAontas Eorpach agus an Ríocht Aontaithe an 1 Aibreán agus tionóladh an 7ú Cruinniú Comhair Slándála Eitlíochta idir an tAontas Eorpach agus an Ríocht Aontaithe an 17 Deireadh Fómhair 2025.

Is é is aidhm don Ghrúpa Comhair AE-SAM um an tSlándáil Iompair comhar a chothú i roinnt réimsí leasa fhrithpháirtigh. Áirithítear leis feidhmiú leanúnach na socruithe i dtaca le rialú slándála aonair agus aitheantas frithpháirteach chórais aerlasta agus phoist

an Aontais agus na Stát Aontaithe faoi seach. Níor eagraíodh aon chruinniú den Ghrúpa Comhair um an tSlándáil Iompair in 2025, ach leanadh den chomhar teicniúil i rith na bliana.

I gcomhréir le dlí an Aontais, leag an Coimisiún socrúithe síos i dtaca le rialú slándála aonair lena n-aithnítear caighdeáin slándála a chuirtear i bhfeidhm i roinnt tríú tíortha, nó i roinnt aerfort i dtríú tíortha, mar chaighdeáin atá coibhéiseach le caighdeáin an Aontais¹⁴. Níor tugadh aon socrú nua i dtaca le rialú slándála aonair i gcrích in 2025.

Maidir le fothú acmhainneachta, leanadh den tionscadal ‘An tSlándáil Eitlíochta Sibhialta san Afraic, san Áise agus sa Mheánoirthear’ (CASE II), arna gcistiú ag an gCoimisiún Eorpach agus buiséad EUR 8 milliún aige arna chur chun feidhme ag an gComhdháil Eorpach um Eitlíocht Shibhialta, in 2025. Áiríodh leis na gníomhaíochtaí arna gcur i gcrích ag saineolaithe slándála eitlíochta ceardlanna, seimineáir ghréasáin agus gníomhaíochtaí intíre déthaobhacha¹⁵. Is é is cuspóir foriomlán do thionscadal CASE II bagairt na sceimhlitheoireachta ar an eitlíocht shibhialta a chomhrac tríd an gcomhpháirtíocht le Stáit sna trí réigiún, chun a gcórais slándála eitlíochta a neartú.¹⁶

7. CONCLUÍDÍ

Chun go mbeidh rath ar an eitlíocht tráchtála, tá sé fíor-riachtanach slándáil na n-oibríochtaí san aer agus ar an talamh araon a chosaint. In 2025, rinne an Coimisiún Eorpach, i gcomhar leis na Ballstáit, gníomhaíochtaí suntasacha chun a áirithiú go ndearnadh an reachtaíocht cur chun feidhme atá ann cheana i réimse na slándála eitlíochta a oiriúnú d’éabhlóid na timpeallachta bagartha agus riosca. Glacadh bearta chun slabhra soláthair an aerlasta a neartú agus rinneadh tograí chun córas de chuid an Aontais a bhunú chun tarluithe slándála eitlíochta a thuairisciú agus chun faisnéis slándála a chomhroinnt go tráthúil chun bagairtí atá ag teacht chun cinn a mhaolú.

Leanadh den obair freisin in 2025 ar bhonn líne nua slándála eitlíochta lena mbainfí leas iomlán as an acmhainneacht teicneolaíochta atá ann faoi láthair agus a bheidh ann

¹⁴ Tá socrúithe i dtaca le rialú slándála aonair ag an Aontas Eorpach leis na Stáit Aontaithe, le Ceanada, le Singeapór, le Montainéagró, leis an tSeirbia agus leis an Ríocht Aontaithe.

¹⁵ Ón 1 Eanáir go dtí an 30 Samhain 2025 (dáta deiridh), chuir tionscadal CASE II 56 ghníomhaíocht i gcrích (lena n-áirítear 34 ghníomhaíocht oiliúna dhéthaobhacha, ocht ngníomhaíocht mheantóireachta, sé ghníomhaíocht iltaobhacha, cúig cheardlann réigiúnacha, dhá cheardlann idir-réigiúnacha agus seimineáir gréasáin amháin) chun tairbhe 950 rannpháirtí, rud a léiríonn ráta ard cur chun feidhme go dtí deireadh an tionscadail. San iomlán, cuireadh 264 ghníomhaíocht intíre agus chianda i gcrích ó bunaíodh an Tionscadal chun tairbhe 89 Stát Comhpháirtíochta agus ECAC/Ballstát den Aontas Eorpach. Tuilleadh eolais faoi CASE II: <https://www.ecac-ceac.org/activities/security/eu-ecac-case-ii-project>

¹⁶ Tá an mhodheolaíocht a úsáidtear chun Stáit is Comhpháirtithe a roghnú bunaithe ar chritéir charnacha agus cuirtear deiseanna feabhais i láthair léi chun a áirithiú go gcuirtear tosca ábhartha san áireamh, amhail leibhéal na bagartha, leibhéal na mbeart slándála i ngach Stát is Comhpháirtithe, agus cé acu atá nó nach bhfuil aon eitilt dhíreach ag na Stáit is Comhpháirtithe sin chuig Ballstát den Aontas. Comhcheanglaíodh an cur chuige sin le comhordú rialta leis na Ballstáit nó le gníomhaireachtaí cur chun feidhme eile chun dúbláil tionscnamh fothaithe acmhainneachta a sheachaint agus chun sineirge a mhéadú.

amach anseo ar bhealach lena mbainfí amach an leibhéal slándála is airde agus lena bhfeabhsófaí eispéireas na bpaisinéirí a mhéid is féidir.